

AMSTERDAMIN EUROOPPA-NEUVOSTO

16.—17. KESÄKUUTA 1997

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

JOHDANTO

Amsterdamissa 16.—17. kesäkuuta 1997 kokoontunut Eurooppa-neuvosto saattoi HVK:n onnistuneeseen päätökseen hyväksyen yksimielisesti ehdotuksen uudeksi perussopimukseksi. Tämä edesauttaa laajentumisprosessin käynnistämistä Madridin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti.

Dublinissa joulukuussa pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta ja täysin asetetun aikataulun mukaisesti sopimukseen päästiin myös tarvittavista Euroopan unionin neuvoston päätöslauselmista sekä muista asiaan kuuluvista teksteistä, jotka helpottavat kitkatonta siirtymistä talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen sekä parantavat sen toimivuutta.

Eurooppa-neuvosto keskittyi erityisesti työllisyystilanteeseen ja antoi siihen liittyen päätöslauselman kasvusta ja työllisyydestä, jotka yhdessä vakaus- ja kasvusopimuksen kanssa luovat suotuisat olosuhteet taloudelliselle kasvulle ja uusien työpaikojen syntymiselle.

Eurooppa-neuvosto aloitti kokouksensa vaihtamalla näkemyksiä Euroopan parlamentin puhemiehen José Maria GIL-ROBLESin kanssa kokouksen tärkeimmistä keskustelun aiheista.

HALLITUSTENVÄLINEN KONFERENSSI

Valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla kokoontunut hallitustenvälinen konferenssi pääsi sopimukseen ehdotuksesta Amsterdamin perussopimukseksi (asiak. CONF 4001/97) tekstien pohjalta. Tekstien tarvittava oikeudellinen viimeistely ja yhdenmukaistaminen saatetaan päätökseen siten, että perussopimus voidaan allekirjoittaa Amsterdamissa lokakuussa 1997.

Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa toteuttamaan hyväksytyjen tekstien pohjalta mahdollisimman pian tarvittavat toimenpiteet sopimuksen täysimääräisen toiminnan varmistamiseksi heti sen voimaantulosta alkaen:

- toisen pilarin osalta toimenpiteet, jotka liittyvät perussopimuksen päätösasiakirjaan liitettävässä julistuksessa tarkoitettuun toimintapolitiikan suunnittelu- ja ennakointiyksikön perustamiseen ja muut neuvoston pääsihteeristön organisaatioon ja WEU:n ja EU:n tiiviimpään yhteistyöhön liittyvät kysymykset,
- Schengenin pöytäkirjan osalta tietyt toimenpiteet Schengenin pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi perussopimuksen tullessa voimaan ja Schengenin pääsihteeristön sulauttaminen neuvoston pääsihteeristöön.

Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto toteaa tyytyväisenä, että sekä Tanskaa että Schengenin säännösten sisällyttämistä unionin säännöstöön koskevista pöytäkirjoista esitetyt järjestelyt mahdollistavat pohjoismaisen passiliiton säilyttämisen laajemman eurooppalaisen henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevan yhteistyön puitteissa.

Eurooppa-neuvosto panee merkille julkisoikeudellisista luottolaitoksista Saksassa annetun lausuman ja kehottaa komissiota tutkimaan, esiintyykö samanlaisia tapauksia myös muissa jäsenvaltioissa, soveltamaan samanlaisiin tapauksiin samoja sääntöjä sekä tiedottamaan siitä ECOFIN-neuvostolle.

LAAJENTUMINEN

Eurooppa-neuvosto toteaa tien olevan avoinna laajentumisprosessin aloittamiselle Madridin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti, nyt kun hallitustenvälinen konferenssi on saatu onnistuneesti päätökseen.

Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen esittää heinäkuun puoleen väliin mennessä jäsenyyshakemuksia koskevat lausuntonsa sekä kokonaisvaltaisen tiedonannon ("Agenda 2000") unionin politiikkojen kehittämisestä mukaan lukien maatalous- ja rakennepolitiikka, laajentumiseen liittyvät laaja-alaiset kysymykset sekä rahoituspuitteet vuoden 1999 jälkeen.

Eurooppa-neuvosto toteaa, että komissio esittää Agenda 2000 -tiedonannossa lausuntojensa perusteella tekemänsä keskeiset päätelmät ja suositukset ja ilmoittaa kantansa liittymisprosessin aloittamiseen, mihin sisältyy ehdotuksia liittymistä edeltävän strategian vahvistamiseksi ja liittymistä edeltävän avun edelleen kehittämiseksi meneillään olevien PHARE-ohjelman uudistusten pohjalta.

Eurooppa-neuvosto kehottaa yleisten asiain neuvostoa tarkastelemaan komission lausuntoja sekä Agenda 2000 -tiedonantoa perusteellisesti ja esittämään Luxemburgissa joulukuussa kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle asiasta perusteellisen selonteon.

Kyseisessä kokouksessa Eurooppa-neuvosto tekee tarpeelliset päätökset laajentumisprosessista kokonaisuudessaan, mihin sisältyy neuvottelujen alkuvaiheen järjestelyt, liittymistä edeltävän unionin strategian vahvistaminen sekä muut mahdolliset keinot EU:n ja kaikkien jäsenyyttä hakeneiden maiden välisen yhteistyön tehostamiseksi, jotta varsinaiset neuvottelut voitaisiin aloittaa mahdollisimman pian vuoden 1997 joulukuun jälkeen.

TALOUS- JA RAHALIITTO (EMU)

Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille neuvoston, komission, Euroopan parlamentin ja Euroopan rahapoliittisen instituutin (EMI) toiminnan, jonka ansiosta on voitu toteuttaa uusia konkreettisia toimia EMUun siirtymiseksi 1. tammikuuta 1999 ja sen toimivuuden varmistamiseksi:

- * Eurooppa-neuvosto antoi päätöslauselman, jossa jäsenvaltiot, komissio ja neuvosto vakaasti sitoutuvat vakaas- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoon. Lisäksi Eurooppa-neuvosto antoi päätöslauselman kasvusta ja työllisyydestä, ja siinä jäsenvaltiot, komissio ja neuvosto sitoutuvat vakaasti tehostamaan toimiaan työllisyyden säilyttämiseksi pysyvällä tavalla yhtenä unionin keskeisistä politiikoista. Terve makrotalous- ja budjettipolitiikka kulkevat rinnan tuotannon ja työllisyyden voimakkaan ja kestävän kasvun kanssa. Molemmilla päätöslauselmilla (liite I) edistetään makrotaloudellista vakautta, kasvua ja työllisyyttä.

On hyväksytty kaksi asetusta osana vakaas- ja kasvusopimusta, jolla pyritään varmistamaan julkisen talouden kurinalaisuus EMUssa. Näissä asetuksissa säädetään myös niiden jäsenvaltioiden velvoitteista, jotka eivät osallistu euroalueeseen. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa antamaan nämä asetukset viipymättä.

Asetuksilla luodaan puitteet tehokkaalle monenväliselle valvonnalle ja selvennetään liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä. Eurooppa-neuvosto hyväksyy liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä annettavassa asetuksessa säädettävän järjestelmän, jossa edellytetään seuraamuksista saatavien tulojen jakamista niille euroalueeseen osallistuville jäsenvaltioille, joilla ei ole liiallista alijäämää. Varainhoitoasetusta muutetaan tarpeen mukaan ennen vuoden 1998 loppua. On sovittu, että 104 c artiklan nojalla määrättävillä seuraamuksilla ei ole vaikutuksia rahoitusnäkymissä

määriteltyihin menojen enimmäismääriin. Lisäksi todetaan, että seuraamusten tuoton jakamisesta aiheutuvat menot eivät vaikuta omista varoista tehdyn päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun maksusitoumukseen käytettävillä määrärahoille vahvistetun 1,335 prosentin viitearvon ylärajaan suhteessa BKT:oon.

- * Tammikuun 1. päivänä 1999 perustettavan uuden valuuttakurssimekanismin (ERM 2) periaatteet ja keskeiset osatekijät on määritelty Eurooppa-neuvoston antamassa päätöslauselmassa (liite II). Eurooppa-neuvosto toteaa, että keskuspankkien pääjohtajat hyväksyvät päätöslauselman tekstin, siihen sisältyvät +/- 15 prosentin vaihteluvälit mukaan lukien.
- * Euron oikeudelliset puitteet muodostavasta kahdesta asetuksesta on nyt päästy täydelliseen yhteisymmärrykseen; molemmat julkaistaan lähiaikoina. Ensimmäinen, 235 artiklaan perustuva asetusta on jo annettu; neuvosto antaa toisen asetuksen välittömästi sen jälkeen, kun päätös euroalueeseen osallistuvista jäsenvaltioista on tehty mahdollisimman aikaisin vuonna 1998.
- * Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille ja hyväksyy täysin eurometallirahojen suunnittelussa tehdyn valinnan. Se on yhdessä euroseteleiden kanssa konkreettinen osoitus kansalaisille euron valmisteluista.

Tähänastiset saavutukset merkitsevät sitä, että suurin osa EMUn teknisistä valmisteluista on nyt saatu päätökseen. Eurooppa-neuvosto toteaa, että EMUn kolmannen vaiheen alkua 1. tammikuuta 1999 edeltävänä aikana kaikkien toimijoiden, myös julkishallinnon, käytännön toimia olisi kehitettävä euron käyttöön ottamista valmisteltaessa.

Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja komissiota yhdessä Euroopan rahapoliittisen instituutin kanssa tutkimaan tehokkaita tapoja panna täytäntöön perustamissopimuksen 109 artiklan kaikki määräykset, ja erityisesti 109 artiklan 2 kohta yleisten suuntaviivojen mahdollisesta laatimisesta yhtä tai useampaa muuta kuin yhteisön valuuttaa koskevaa valuuttakurssipolitiikkaa varten, vaikuttamatta Euroopan keskuspankkijärjestelmän ensisijaiseen tavoitteeseen pitää yllä hintatason vakautta ja siten että noudatetaan täysin Euroopan keskuspankin perussääntöä, 109 artiklan 4 kohta yhteisön kannasta talous- ja rahaliittoon liittyvistä kysymyksistä kansainvälisellä tasolla ja sen edustuksesta 103 ja 105 artiklassa määrättyä toimivallanjakoa noudattaen, sekä 109 b artiklan 1 kohta neuvoston asemaa EKP:n neuvoston kokouksissa koskevista määräyksistä.

Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja komissiota tutkimaan ja ilmoittamaan, kuinka talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen taloudelliseen koordinointiin liittyviä prosesseja voitaisiin kehittää perussopimuksen periaatteiden ja käytäntöjen mukaisesti. Neuvostoa pyydetään valmistelemaan raportti asian edistymisestä Luxemburgissa kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle.

Eurooppa-neuvosto hyväksyy täysin neuvoston suositukset jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikkaa koskevista yleislinjoista. Kasvusta ja työllisyydestä antamassaan päätöslauselmassa Eurooppa-neuvosto kehotti neuvostoa vahvistamaan työllisyyden keskeistä asemaa yleislinjoissa. Neuvostoa kehoitetaan ottamaan tämä lähestymistapa käyttöön niin pian kuin mahdollista.

Eurooppa-neuvosto toteaa, että jäsenvaltioiden vakaat ponnistelut kestävän lähentymisen korkean tason saavuttamiseksi erityisesti julkisen talouden alalla osaltaan parantavat kasvun ja työllisyyden tulevaisuudennäkymiä vuonna 1997 ja myöhemmin.

Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että neuvosto on päässyt yhteisymmärrykseen 109 j artiklan 4 kohdassa määrätyn menettelyn käyttöönoton ajankohdasta, joka olisi mahdollisimman varhain vuonna 1998. Aikataulua noudattamalla myös Euroopan parlamentin pitäisi voida toteuttaa täysipainoisesti oma tehtävänsä prosessissa.

Eurooppa-neuvosto korostaa, että on noudatettava julkisen talouden tiukkaa kurinalaisuutta sekä kansallisella että myös yhteisön tasolla EU:n talousarviota toteutettaessa.

Se panee tyytyväisenä merkille SEM 2000 -ohjelman (moitteeton ja tehokas hallinto) puitteissa saavutetun edistyksen, vahvistaa kyseisen aloitteen merkityksen parannettaessa yhteisön taloushallintoa menojen osalta ja tehostettaessa petosten vastaista toimintaa sekä korostaa tarvetta jatkaa ohjelman toteuttamista.

TYÖLLISYYS, KILPAILUKYKY JA KASVU

Jatkuvan talouskasvun ylläpitämiseksi ja työttömyyden torjunnan tehostamiseksi Luxemburgin puheenjohtajakaudella järjestetään Eurooppa-neuvoston ylimääräinen kokous, jossa tarkistetaan muun muassa, miten on toteutettu pienten ja keskisuurten yritysten työpaikkojen luomismahdollisuuksia koskevia aloitteita, ehdotusta uudesta kilpailukykyä käsittelevästä neuvoa-antavasta työryhmästä ja jäsenvaltioiden työllistämispolitiikkojen hyvien käytäntöjen tutkimusta sekä EIP:n työllistämismahdollisuuksien luomiseksi tehtyjä aloitteita, joihin viitataan Eurooppa-neuvoston kasvua ja työllisyyttä koskevassa päätöslauselmassa. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota ja neuvostoa valmistelemaan kyseiselle Eurooppa-neuvostolle yhteistyössä EIP:n kanssa raportin edistymisestä.

Eurooppa-neuvosto korostaa pitävänsä työllisyyden edistämistä ja Euroopan maiden aivan liian korkeiden työttömyyslukujen, erityisesti nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja heikon ammattitaidon omaavien työttömyyden alentamista ensiarvoisen tärkeinä.

Neuvosto katsoo, että työpaikkojen luominen edellyttää myönteistä ja johdonmukaista toimintatapaa, johon kuuluvat mm. vakaat kokonaistaloudelliset puitteet, yhteismarkkinoiden toteuttaminen, aktiiviset työllisyyspolitiikat ja työmarkkinoiden uudenaikaistaminen, jotta jäsenvaltiot voisivat lähentyä täystyöllisyyden tavoitetta.

Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille Ecofin-neuvoston, työ- ja sosiaaliasioiden neuvoston ja komission valmisteleman yhteisen väliraportin työllisyydestä sekä komission puheenjohtajan esittämän kertomuksen siitä, miten Toiminta Euroopan työllisyyden hyväksi: luottamussopimusohjelmaa on toteutettu.

Eurooppa-neuvosto pani hyväksyen merkille hallitustenvälisessä konferenssissa saavutetun yhteisymmärryksen sosiaalipolitiikkaa koskevan sopimuksen ja uuden työllisyyttä käsittelevän osaston sisällyttämisestä perussopimukseen. Neuvoston olisi välittömästi pyrittävä toteuttamaan osaston asiaankuuluvat määräykset käytännössä. Tämä korostaa työpaikkojen luomisen, työllistettävyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden välistä ensiarvoisen tärkeää yhteyttä.

On palautettava jatkuva, voimakas kasvu, joka ei edistä inflaatiota, kestävän ratkaisun aikaansaamiseksi yhteisön työttömyysongelmaan ja terveen julkisen talouden edistämiseksi. Rakenteelliset puutteet rajoittavat edelleen sekä kasvua että mahdollisuuksia lisätä työllisyyttä kasvun avulla.

Eurooppa-neuvosto pitää ensiarvoisen tärkeänä sellaisten olosuhteiden luomista jäsenvaltioissa, jotka edistäisivät ammattitaitoisen ja mukautumiskykyisen työvoiman ja taloudellisten muutosten mukaan reagoivien joustavien työmarkkinoiden luomista. Tämä edellyttää jäsenvaltioiden aktiivista toimintaa työmarkkinoilla, jotta ihmiset saataisiin kehittämään työllistettävyytään. Tällainen toiminta on tärkeää Euroopan unionin maailmanlaajuisen kilpailukyvyn säilyttämiseksi ja ratkaisun löytämiseksi työttömyysongelmaan.

Kokonaisverorasituksen ja erityisesti työvoimaan kohdistuvan verorasituksen keventäminen on toivottavaa useimmissa jäsenvaltioissa. Julkisten menojen kohdistetut uudelleenjärjestelyt ovat tarpeen inhimilliseen pääomaan, tutkimukseen ja tuotekehitykseen, innovaatioon ja kilpailukyvyn kannalta olennaiseen infrastruktuuriin kohdistuvien investointien kannustamiseksi.

Lisäksi olisi korostettava koulutuksen ja elinikäisen oppimisen merkitystä, vero- ja sosiaaliturvajärjestelmiä olisi tarkistettava sekä toteutettava aktiivisempia työmarkkinapoliittisia toimia. Tuottavuutta ja tasa-arvoa voidaan parantaa käyttämällä tulonsiirtoja aktiivisemmalla tavalla ja muuntamalla etuusjärjestelmät työntekijöiden työllistettävyyttä lisääviksi aktivoiviksi järjestelmiksi.

Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että kuluneena vuonna on laadittu indikaattoreita, joilla voidaan arvioida jäsenvaltioiden monivuotisten työllisyysohjelmien osana toteuttamia toimenpiteitä ja niiden noudattamaa politiikkaa toisiinsa vertaillen (bench-marking). Eurooppa-neuvosto kehottaa työllisyys- ja työmarkkinakomiteaa sekä talouspoliittista komiteaa keskustelemaan näistä kysymyksistä, jotta jäsenvaltiot voisivat määrittää erityisen onnistuneet ratkaisut ja tehokkaat käytännöt sekä voisivat ottaa ne huomioon päättäessään politiikastaan.

Eurooppa-neuvosto totesi työmarkkinaosapuolten pyrkineen maltillisiin palkkaratkaisuihin, mitä olisi aiheellista edelleen jatkaa. Lisäksi palkkasopimuksissa olisi otettava entistä paremmin huomioon pätevyyserot ja alueelliset erot ja näin edistää uusien työpaikkojen luomista. Eurooppa-neuvosto pitää työmarkkinaosapuolten osa-aikatyöstä tekemää sopimusta erittäin myönteisenä asiana ja pyytää niitä ottamaan keskusteluissaan huomioon, että työllistettävyyden edistämiseksi työmarkkinoiden mukautuvuuden ja sosiaaliturvan on oltava keskinäisessä tasapainossa.

Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille jäsenvaltioiden erittäin myönteisen suhtautumisen Firenzen Eurooppa-neuvostossa esitettyyn kehotukseen valita alueita tai kaupunkeja alueellisia ja paikallisia työllisyys sopimuksia koskeviin kokeiluhankkeisiin. Tämän tuloksena on tehty arviolta 90 tällaista sopimusta, jotka käynnistetään tämän vuoden marraskuussa Brysselissä pidettävässä konferenssissa.

*

* *

Eurooppa-neuvosto korostaa hyvin toimivien sisämarkkinoiden merkitystä olennaisena osana kilpailukyvyn, taloudellisen kasvun ja työllisyyden edistämiseen koko unionissa tähtäävää kokonaisstrategiaa. Se panee tyytyväisyydellä merkille komission laatiman "**Yhtenäismarkkinoiden toimintasuunnitelman**" ja tukee siinä esitettyä kokonaistavoitetta. Toimintasuunnitelman neljän strategisen tavoitteen olisi muodostettava perusta uudelle poliittiselle pyrkimykselle poistaa jäljellä olevat esteet sen varmistamiseksi, että yhteismarkkinoita voidaan hyödyntää täysimääräisellä tavalla.

Eurooppa-neuvosto on yhtä mieltä siitä, että on tärkeää turvata täydellinen yhtenevyys sisämarkkinoiden alalla toteutettavien toimien ja unionin muiden politiikkojen välillä, erityisesti sosiaalisen ulottuvuuden, alueellisen koheesion, kilpailupolitiikkojen, pienten ja keskisuurten yritysten kehittämisen, ympäristönsuojelun, terveyden ja kuluttajien oikeuksien osalta.

Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta eriyttää toimintasuunnitelmassa eri toimintaluokkia ajallisesti. Aluksi yhteisön toimielinten ja jäsenvaltioiden olisi keskityttävä aloihin, joilla toimia voidaan toteuttaa välittömästi tai joilla neuvottelut voidaan saattaa päätökseen nopeasti olemassa olevien ehdotusten pohjalta.

Välittömän toiminnan alana Eurooppa-neuvosto pitää toimintasuunnitelman ensimmäistä strategista tavoitetta eli voimassa olevien yhtenäismarkkinoita koskevien sääntöjen tehostamista.

Eurooppa-neuvosto pitää ratkaisevan tärkeänä kaiken hyväksytyn lainsäädännön nopeaa ja asianmukaista saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, kaiken tarpeellisen yhteismarkkinoita koskevan tiedon antamista kansalaisille ja liike-elämälle, yhteisön lainsäädännön tehokasta täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa sekä nopeampien ja tehokkaampien ongelmanratkaisumenettelyjen, myös neuvoston tasolla käytävien neuvottelujen käyttöönottamista toistuvien ongelmien ratkaisemisessa. Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tutkimaan tapoja ja keinoja, joilla voitaisiin tehokkaasti varmistaa tavaroiden vapaa liikkuvuus, mukaan lukien mahdollisuus määrätä seuraamuksia jäsenvaltioille. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään asiaa koskevat ehdotukset ennen Eurooppa-neuvoston seuraavaa, joulukuussa 1997 pidettävää kokousta.

Eurooppa-neuvosto vahvistaa sitoututuvansa vakaasti voimassa olevien ja uusien lakien ja hallinnollisten määräysten yksinkertaistamiseen yhteisön lainsäädännön laadun parantamiseksi ja yhteisön yrityksille, erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, aiheutuvan hallinnollisen rasituksen vähentämiseksi. Komissiota kehoitetaan perustamaan työryhmä tätä tarkoitusta varten. Lisäksi Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota laajentamaan jatkuvaa yksinkertaistamisohjelmaansa yhteistyössä kaikkien asianosaisten kanssa ja kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan vastaavaa yksinkertaistamista kansallisella tasolla.

Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia pyrkimään varhaisessa vaiheessa yhteisymmärrykseen tietyistä toimintasuunnitelmassa määritellyistä ensisijaisista toimenpiteistä olemassa olevien ehdotusten pohjalta mahdollisuuksien mukaan ennen vuoden loppua. Lisäksi se kehottaa neuvostoa tarpeen mukaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet komission lisäehdotusten pohjalta, jotta sisämarkkinoiden muista avainaloista päästäisiin mahdollisimman laajaan yhteisymmärrykseen vuoden 1999 alkuun mennessä.

Eurooppa-neuvosto toteaa tyytyväisenä, että seuraavat kolme puheenjohtajavaltiota ovat sitoutuneet asettamaan toimintasuunnitelman ensisijaiseen asemaan. Se kehottaa Euroopan parlamenttia antamaan toimintasuunnitelmalle poliittisen tukensa, jotta tähän liittyvät säännökset voitaisiin antaa mahdollisimman pian. Se kehottaa komissiota laatimaan neuvostolle ja joulukuussa 1997 kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle selonteon toimintaohjelman täytäntöönpanon edistymisestä.

Koska eurooppalaisen teollisuuden kilpailukyky on perusta kasvulle, työpaikkojen luomiselle ja elintason kohoamiselle, Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille teollisuusneuvoston 24. huhtikuuta 1997 antamat päätelmät Euroopan teollisuuden kilpailukykyä koskevan työn organisoinnista, joiden mukaan teollisuusneuvostossa järjestetään vuosittainen keskustelu kilpailukyvestä komission laatiman vertailevan arviointiohjelman pohjalta.

Komissio kehittää myös kilpailukykyanalyysijä ja -aloitteita erityisesti tietotekniikan ja viestinnän aloilla. Tältä osin Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille uuden kilpailukykyä käsittelevän neuvoa-antavan työryhmän perustamisen.

*

* *

Ne Eurooppa-neuvoston jäsenet, joiden edustamat jäsenvaltiot ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen pöytäkirjaan N:o 14 liitetyn sosiaalipolitiikkaa koskevan sopimuksen sopimuspuolia, ottavat lämpimästi vastaan Yhdistyneen kuningaskunnan päätöksen liittyä uuden perussopimuksen sosiaalipolitiikkaa koskeviin määräyksiin. He panevat hyvin tyytyväisinä merkille Yhdistyneen kuningaskunnan halukkuuden hyväksyä sopimuksen perusteella sekä annetut direktiivit että ennen uuden perussopimuksen voimaantuloa mahdollisesti annettavat uudet direktiivit. Eurooppa-neuvosto toteaa, että jo ennen Amsterdamin sopimuksen allekirjoittamista on löydettävä keino antaa näille toiveille oikeudellinen muoto.

Näin ollen ne Eurooppa-neuvoston jäsenet, joiden edustamat jäsenvaltiot ovat sosiaalipolitiikasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia, ilmoittavat, että Yhdistynyttä kuningaskuntaa pyydetään vastedes ilmaisemaan näkökantansa mainitun pöytäkirjan perusteella annettavia säädöksiä koskevissa keskusteluissa ja että puheenjohtajavaltio ja jäsenvaltiot, edellä mainitun pöytäkirjan sekä neuvoston työjärjestyksen määräyksiä täysin noudattaen, pyrkivät tekemään kaikkensa sellaiseen ratkaisuun pääsemiseksi, jossa otetaan huomioon kyseiset näkökannat.

Ne vahvistavat myös, että jos Amsterdamin sopimus ei tule voimaan ennen 1. tammikuuta 1998, neuvoston puheenjohtajana toimii Yhdistyneen kuningaskunnan puheenjohtajakaudella eli vuoden 1998 alkupuoliskolla Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen edustaja niiden asioiden osalta, joihin mainittua pöytäkirjaa sovelletaan.

YMPÄRISTÖ

Eurooppa-neuvosto vahvistaa Euroopan unionin olevan sitoutunut viisi vuotta sitten pidetyn ympäristö- ja kehityskonferenssin päätöksiin. Eurooppa-neuvosto katsoo, että Rion prosessia on nopeutettava sellaisen tason saavuttamiseksi, jolla maailmanlaajuinen kehitys on kestävä. Tämän mahdollistamiseksi on ensiarvoisen tärkeää, että talous-, ympäristö- ja sosiaalipolitiikat yhtenäistetään ja sovitetaan hyvin yhteen. Kaksi tavoitetta ovat erityisen tärkeitä: köyhyyden poistaminen sekä kulutus- ja tuotantotapojen muutos. Euroopan unionilla on keskeinen tehtävä Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen erityisistunnossa, jossa pyritään löytämään yhteisymmärrys kestävän kehityksen käytännön tavoitteista.

Eurooppa-neuvosto toistaa olevan välttämätöntä toimia tehokkaasti ilmastonmuutoksen uhan vuoksi.

Eurooppa-neuvosto toteaa uudelleen, että ilmastonmuutosta koskevan puitesopimuksen vahvistamiseksi käytävässä neuvotteluprosessissa olisi päästävä sopimukseen Kiotossa joulukuussa tehtävästä pöytäkirjasta, johon sisältyisivät oikeudellisesti pätevät sitoumukset vähentää vuoden 2000 jälkeen kasvihuonekaasujen päästöt alle vuoden 1990 tason sekä yhteiset ja yhteensovitettut politiikat ja toimenpiteet.

Euroopan unionissa on sovittu yhteisön neuvottelulähtökohtana Kiotossa olevan vuoteen 2010 mennessä vähentää 15 prosentilla tärkeimpien kasvihuonekaasujen päästötasoa vuoden 1990 tasoon verrattuna.

Eurooppa-neuvosto keskusteli eri ympäristöaloitteista ja vahvisti, että unioni kannattaa metsien suojelua koskevan yleissopimuksen tekemistä.

*

* *

Eurooppa-neuvosto antoi julistuksen, jossa tuomittiin ihmisten kloonaukset (liite IV).

VAPAAUS, TURVALLISUUS JA OIKEUS:

JÄRJESTÄYTYNEEN RIKOLLISUUDEN JA HUUMAUSAINEIDEN VASTAINEN TOIMINTA

Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä **järjestäytynyttä rikollisuutta** käsittelevän korkean tason työryhmän laatimaan toimintasuunnitelmaan, joka on tehty valtion- ja hallitusten päämiesten kokouksessaan Dublinissa joulukuussa 1996 antaman toimeksiannon perusteella. Eurooppa-neuvosto hyväksyy sille toimitetut poliittiset yleislinjat ja kehottaa neuvostoa toteuttamaan suunnitelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet, seuraamaan suunnitelman edistymistä ja raporttoimaan siitä Eurooppa-neuvostolle kesäkuussa 1998. Eurooppa-neuvosto suhtautuu erityisen myönteisesti toimintasuunnitelman kokonaisvaltaiseen näkemykseen, jossa korostetaan sekä ehkäisyä että torjuntaa, tasapainoa lainsäädännön lähentämisen tai yhdenmukaistamisen ja lakien täytäntöönpanoa valvovien viranomaisten käytännön yhteistyön välillä sekä oikeuslaitoksen että poliisin tasolla, sekä yhteistyön tärkeyttä unionin tärkeimpien kumppanien, erityisesti jäsenyyttä hakevien maiden kanssa. Eurooppa-neuvosto korostaa Europolin avainasemaa järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa ja toistaa pitävänsä tärkeänä, että kaikki jäsenvaltiot ratifioivat Europol-yleissopimuksen sekä erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan vuoden 1997 loppuun mennessä.

Eurooppa-neuvosto merkitsee tiedoksi **huumausaineita** koskevan puheenjohtajavaltion väliraportin, jossa esitetään huumeongelman eri puolia koskevien, Eurooppa-neuvoston Dublinissa hyväksymien ehdotusten johdosta toteutetut toimet, erityisesti kysynnän ja tarjonnan vähentämiseksi ja kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti siihen, että neuvosto on asettanut painopistealueeksi synteettiset huumausaineet, samoin kuin neuvoston ennakkovaroitusjärjestelmän perustamiseksi hyväksymään yhteiseen toimintaan. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa jatkamaan kemiallisia lähtöaineita koskevaa toimintaa.

Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa jatkamaan toimintaansa, joka liittyy kolmansien maiden ja alueiden kanssa tehtävään yhteistyöhön; on aiheellista jatkaa myös huumeriippuvuuden ja laittoman huumekaupan torjumiseksi hyväksytyn, jäsenvaltioiden lainsäädännön sekä poliisin, tullin ja oikeusviranomaisten käytäntöjen lähentämistä koskevan yhteisen toiminnan täytäntöönpanoa; Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa laatimaan ensimmäisen arvion toimenpiteiden täytäntöönpanosta Luxemburgin Eurooppa-neuvostolle.

LAHJONTA

Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siitä, että oikeus- ja sisäasiain ministerit hyväksyivät lahjontaa koskevan yleissopimuksen istunnossaan toukokuussa 1997, ja kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan yleissopimuksen pikaisesti. Lisäksi se kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen ja siihen liittyvän äskettäin hyväksytyn toisen pöytäkirjan vuoden 1998 puoliväliin mennessä.

TURVAPAIKKA JA MAAHANMUUTTO

Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen (Dublinin yleissopimus) ratifiointi on saatu päätökseen, joten yleissopimus voi tulla voimaan 1. syyskuuta 1997.

RASISMI JA MUUKALAISVIHA

Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti Weniin perustettavasta Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksesta tehtyyn sopimukseen. Kyseessä on merkittävä saavutus Euroopan rasismien vastaisen vuoden 1997 yhteydessä.

UNIONIN ULKOINEN TOIMINTA

KAUPPAA KOSKEVAT KYSYMYKSET

Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä informaatioteknologiasopimuksen tekemisestä ja telealan peruspalveluja koskevien WTO-neuvottelujen saattamisesta tulokselliseen päätökseen; yhdessä ne vapauttavat maailmanlaajuisista tavaroiden ja palvelujen kauppaa noin 1 triljoonan dollarin arvosta.

Eurooppa-neuvosto toistaa, että Euroopan unionille on tärkeää panna täytäntöön vähiten kehittyneitä maita koskeva laaja-alainen ja yhtenäinen WTO:n toimintasuunnitelma, josta sovittiin Singaporessa järjestetyssä WTO:n ministerikokouksessa.

Eurooppa-neuvosto on pannut tyytyväisenä merkille selvityksen, jonka neuvosto on Firenzen Eurooppa-neuvoston pyynnöstä esittänyt kauppapolitiikan kehityksestä ja yhteisön suosituimmuusopimuksista.

EUROOPAN UNIONIN JA YHDYSVALTOJEN VÄLISET SUHTEET

Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille edistymisen uuden transatlanttisen toimintaohjelman sekä Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen yhteisen toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, joka todettiin Haagissa 28. toukokuuta 1997 järjestetyssä Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen huippukokouksessa. Eurooppa-neuvosto panee myös merkille, että Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen huippukokous järjestettiin samanaikaisesti Marshallin suunnitelman 50. vuosipäivän juhlallisuuksien kanssa ja oli näin osoitus siitä, että Euroopan unioni ja Yhdysvallat haluavat päättäväisesti jatkaa yhdessä demokraattisen ja jakamattoman Euroopan vakauden ja kehityksen edistämistä.

VÄLIMEREN ALUE

Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä Valletassa Maltassa 15. ja 16. huhtikuuta 1997 järjestetyssä toisessa Euro—Välimeri-kokouksessa annettuihin päätelmiin, joissa alueella vallitsevien poliittisten olosuhteiden osalta erityisen vaikeassa vaiheessa vahvistettiin Barcelonassa vuonna 1995 sovitut periaatteet ja tavoitteet ja määriteltiin joukko ensijaisia kohteita kumppanuuden tulevaa kehittämistä varten. Eurooppa-neuvosto kannustaa kaikkia osapuolia jatkamaan aktiivisesti kumppanuuden lujittamista tavoitteena yhteisen Euro—Välimeren rauhan, vaurauden ja vakauden alueen perustaminen.

Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä Euro—Välimeri-sopimusverkoston laajentamiseen, koska siten edetään kohden Euro—Välimeri-vapaakauppa-alueen luomista, mikä on olennainen osa kumppanuutta. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä väliaikaisen Euro—Välimeri-assosiaatiosopimuksen allekirjoittamiseen Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön kanssa ja korostaa, että on tärkeä saada valmisteilla olevat sopimukset Egyptin, Libanonin, Jordanian ja Algerian kanssa päätökseen mahdollisimman nopeasti neuvoston hyväksymän toimeksiannon perusteella.

VENÄJÄ

Eurooppa-neuvosto vahvistaa pitävänsä erittäin tärkeänä Euroopan unionin ja Venäjän federaation välisten poliittisten ja taloudellisten suhteiden kehittämistä. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Euroopan unionin ja Venäjän välistä vuoropuhelua on kehitetty aktiivisesti kaikilla tasoilla ja erityisesti että Euroopan unionin ja Venäjän huippukokous vaikutti osaltaan tähän kehittämiseen merkittävästi.

Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä keskinäisiä suhteita, yhteistyötä ja turvallisuutta koskevan perusasiakirjan allekirjoittamisesta Pohjois-Atlantin puolustusliiton (Nato) ja Venäjän federaation välillä. Sopimus, jonka tekemistä Cannesissa kesäkuussa 1995 kokoontunut Eurooppa-neuvosto päätelmissään kannatti, myötävaikuttaa merkittävästi sellaisen Euroopan uuden turvallisuusarkkitehtuurin kehittämiseen, jossa Venäjällä on oma asianmukainen paikkansa.

ETELÄ-AFRIKKA

Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että Euroopan unioni pitää tärkeänä suhteiden syventämistä ja lujittamista Etelä-Afrikan kanssa. Tärkeä askel tässä prosessissa oli Etelä-Afrikan osittaista Lomé'n yleissopimukseen liittymistä koskevan pöytäkirjan allekirjoittaminen huhtikuussa. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä myös Etelä-Afrikan hallituksen vakuutukseen siitä, että se pyrkii aktiivisesti neuvottelemaan ja tekemään mahdollisimman nopeasti kauppaa ja yhteistyötä sekä kalastusta ja viinialaa koskevat sopimukset. Euroopan unioni odottaa työskentelevänsä läheisesti Etelä-Afrikan kanssa, joka on Afrikan yhtenäisyysjärjestön (OAU) ja Eteläisen Afrikan kehitysyhteisön (SADC) jäsen ja joka voi auttaa käsittelemään molempia koskevia laaja-alaisia ongelmia Afrikassa.

LÄHI-IDÄN RAUHANPROSESSI

Eurooppa-neuvosto hyväksyi liitteenä III olevan vetoomuksen Lähi-Idän rauhan puolesta.

ENTINEN JUGOSLAVIA

Eurooppa-neuvosto on edelleen huolestunut siitä, että Bosnian ja Hertsegovinan valtiollisen ykseyden vahvistaminen Daytonin sopimusten mukaisesti on tähän asti edennyt hitaasti. Eurooppa-neuvosto muistuttaa osapuolia, että ne ovat vastuussa omalle kansalleen Daytonissa tekemiensä sitoumusten vilpittömästä täyttämisestä, jos enempi tuho halutaan välttää. Palauttaen mieliin lukuisat Bosniaa ja Hertsegovinaa koskevat neuvoston julistukset ja päätelmät Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä Sintran ministerikokouksessa 30. toukokuuta 1997 annettuihin päätelmiin ja antaa niille tukensa. Eurooppa-neuvosto arvostaa suuresti korkean tason edustajaa Carl Bildtiä, joka on vastuuntuntoisesti, väsymättä ja hyvin kyvykkäästi selviytynyt erittäin vaikeasta tehtävästään. Euroopan unioni ilmaisee samoin täyden tukensa hänen seuraajalleen Carlos Westendorpille, jonka nimitykseen Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen. Euroopan unioni aikoo työskennellä hänen ja kansainvälisen yhteisön muiden jäsenten kanssa, jotta Bosnian ja Hertsegovinan osapuolet saadaan täyttämään sitoumuksensa kaikilta osin oman etunsa sekä kansansa edun ja alueen vakauden nimissä.

Eurooppa-neuvosto jakaa kansainvälisen yhteisön huolen siitä, että Jugoslavian liittotasavallan eteneminen kohti aitoa demokratiaa sekä perusoikeuksien ja vapauksien kunnioittamista on hidasta ja että Gonzalezin selvitys on pantu ainoastaan osittain täytäntöön. Eurooppa-neuvosto muistuttaa Belgradin viranomaisia siitä, että Euroopan unionin ja Jugoslavian liittotasavallan välisten suhteiden kehittämisen ehtona on kyseisen selvityksen täysimääräinen täytäntöönpano ja Kosovon tilanteen parantaminen (ihmisoikeuksien kunnioittaminen, laajan itsehallinnon myöntäminen), Daytonin sopimusten täytäntöönpano ja Euroopan unionin kyseisen alueen maita koskevan strategian mukaisten muiden olennaisten edellytysten täyttäminen.

Kroatian osalta Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä siellä ja erityisesti Itä-Slavoniassa järjestettyihin vaaleihin ja arvostaa Yhdistyneiden Kansakuntien väliaikaisen hallinnon tärkeää tehtävää Itä-Slavoniassa, Barnjassa ja Länsi-Sirmiumissa (UNTAES) sekä sen johtajaa Jacques Kleinia, mutta Eurooppa-neuvosto korostaa kuitenkin, että ihmisoikeuksien ja vähemmistöjen oikeuksien ehdoton kunnioittaminen kaikkialla maassa, mukaan lukien siirtymään joutuneiden ja pakolaisten paluu, on edelleen yhdentymisprosessin sekä Euroopan unionin ja Kroatian välisten suhteiden parantamisen olennainen ehto.

ALBANIA

Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että unioni auttaa edelleen päättäväisesti 2. kesäkuuta 1997 määrittelemänsä yhteisen kannan ja alueellisen lähestymistapansa mukaisesti Albaniaa palauttamaan poliittisen ja taloudellisen vakauden sekä sisäisen turvallisuuden ja edistämään demokratisoitumiskehitystä järjestämällä suunnitellut vaalit vapaasti ja rehellisesti kansainvälisten normien mukaisesti. Eurooppa-neuvosto antaa täyden tukensa Ety-järjestön istuvan puheenjohtajan henkilökohtaisen edustajan Franz Vranitzkyn koordinoitaville ja monikansallisen turvajoukon tärkeälle tehtävälle auttaa luomaan turvallinen ympäristö vaalien järjestämiselle ja kansainvälisen yhteisön Albaniassa suorittamille lukuisille tehtäville.

KONGO

Euroopan unioni toivoo voivansa luoda rakentavat suhteet Kongon demokraattisen tasavallan uuden hallituksen kanssa. Tärkeä peruskivi maan jälleenrakentamiseksi ja kansainvälisen yhteisön hyväksynnän ja avunannon varmistamiseksi ovat ihmisoikeuksien ja humanitaarisia kysymyksiä koskevan kansainvälisen oikeuden kunnioittaminen sekä aito demokratiaan sitoutuminen. Euroopan unioni ilmaisee tyytyväisyytensä presidentti Kabilan ja Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin välisestä sopimuksesta Kongossa tapahtuneiden väitettyjen ihmisoikeusloukkausten tutkimisesta ja odottaa presidentti Kabilan noudattavan sopimusta ja

ryhtyvän ilmoittamiinsa konkreettisiin toimiin, jotka koskevat demokratisoitumisprosessia ja joiden olisi johdettava vapaisiin ja rehellisiin vaaleihin kahden vuoden kuluessa. Euroopan unioni on valmis myötävaikuttamaan kaikilta osin tähän prosessiin. Poliittisen tason troikan on tarkoitus vierailla Kinshasassa tässä kuussa.

Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että on tarpeen kutsua koolle YK:n ja OAU:n johdolla Suurten Järvien alueen rauhaa ja vakautta käsittelevä kansainvälinen konferenssi.

HONGKONG JA MACAO

Hongkongin vallansiirron aattona Eurooppa-neuvosto palauttaa mieliin Dublinissa 13. ja 14. joulukuuta 1996 antamansa päätelmät sekä 2. kesäkuuta 1997 kokoontuneen neuvoston päätelmät, joissa ilmaistaan tuki Kiinan kansantasavallalle kuuluvan Hongkongin erikoishallintoalueen (HKSAR) tulevalle vakaudelle ja vauraudelle. Eurooppa-neuvosto korostaa pitävänsä tärkeänä Hongkongin kansan oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista kaikilta osin sekä laajaa autonomiaa, myös kauppasuhteissa, joka myönnettiin Hongkongille Kiinan ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteisessä julistuksessa ja Hongkongin erikoishallintoalueen peruslaissa, joiden täytäntöönpano tarjoaa parhaat takeet Hongkongin tulevaisuudelle.

Macaon osalta Eurooppa-neuvosto esittää toivomuksen, että alueen siirtymäprosessia jatkettaisiin Kiinan ja Portugalin vuonna 1987 antaman yhteisen julistuksen mukaisesti myötävaikuttaen näin siihen, että hallinnon siirtyminen joulukuussa 1999 tapahtuisi kitkattomasti.

EUROOPAN UNIONIN SEKÄ LATINALAISEN AMERIKAN, KARIBIAN ALUEEN JA AFRIKAN HUIPPUKOKOUS

Eurooppa-neuvosto odottaa Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa järjestettävää Euroopan unionin valtion- ja hallitusten päämiesten huippukokousta. Myös Euroopan unionin ja Afrikan välistä huippukokousta suunnitellaan. Nämä kokoukset olisi järjestettävä viimeistään vuonna 2000. Eurooppa-neuvosto pitää tärkeänä sitä, että nämä huippukokoukset valmistellaan perusteellisesti niiden tuloksellisuuden varmistamiseksi.

ASEVIENNIN VALVONTA

Eurooppa-neuvosto korosti kansainvälisten yhteistoimien merkitystä aseviennin sääntelemiseksi asianmukaisesti. Tätä varten se kehotti kiinnittämään uudelleen jatkuvaa huomiota siihen, että yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan yhteydessä muotoillaan vastuullinen ja johdonmukainen aseviennin valvontaa kaikkialle unioniin koskeva politiikka 29. kesäkuuta 1991 sekä 26. ja 27. kesäkuuta 1992 kokoontuneiden Eurooppa-neuvostojen päätelmissä nimettyjen yhteisten kriteereiden perusteella. On tärkeää lisätä kansallista vientilupapolitiikkaa ja käytäntöjä koskevien olennaisten tietojen vaihtoa, jotta yhteiset kriteerit voidaan panna täytäntöön kaikilta osin ja entistä johdonmukaisemmin.

AMSTERDAMIN EUROOPPA-NEUVOSTO
16. - 17. KESÄKUUTA 1997

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

LIITTEET

- I EUROOPPA-NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMAT VAKAUDESTA, KASVUSTA JA TYÖLLISYYDESTÄ**
- II EUROOPPA-NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA VALUUTTAKURSSIMEKANISMIN PERUSTAMISESTA TALOUS- JA RAHALIITON KOLMANNESSA VAIHEESSA**
- III EUROOPAN UNIONIN VETOOMUS LÄHI-IDÄN RAUHAN PUOLESTA**
- IV EUROOPPA-NEUVOSTON JULISTUS IHMISTEN KLOONAUKSEN KIELTÄMISESTÄ**

LIITE I

EUROOPPA-NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMAT

VAKAUDESTA, KASVUSTA JA TYÖLLISYYDESTÄ

Eurooppa-neuvosto antoi kaksi päätöslauselmaa. Ensimmäisessä jäsenvaltiot, komissio ja neuvosto vakaasti sitoutuvat vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoon. Toinen koskee kasvua ja työllisyyttä, ja siinä jäsenvaltiot, komissio ja neuvosto sitoutuvat vakaasti tehostamaan toimiaan työllisyyden säilyttämiseksi pysyvällä tavalla yhtenä unionin keskeisistä politiikoista.

Terve makrotalous- ja budjettipolitiikka kulkevat rinnan tuotannon ja työllisyyden voimakkaan ja kestäväen kasvun kanssa. Molemmilla päätöslauselmilla edistetään makrotaloudellista vakautta, kasvua ja työllisyyttä.

**Eurooppa-neuvoston päätöslauselma
vakaus- ja kasvusopimuksesta**

- I Kokouksessaan Madridissa joulukuussa 1995 Eurooppa-neuvosto vahvisti julkisen talouden kurinalaisuuden olevan ensiarvoisen tärkeää talous- ja rahaliiton (EMU) kolmannessa vaiheessa. Firenzessä kuusi kuukautta myöhemmin Eurooppa-neuvosto toisti tämän näkemyksen, ja päätti Dublinissa joulukuussa 1996 vakaus- ja kasvusopimuksen pääkohdista. Talous- ja rahaliiton kolmannessa vaiheessa jäsenvaltiot välttävät liiallisia julkistalouden alijäämiä: tämä on perustamissopimuksessa selkeästi ilmaistu velvoite⁽¹⁾. Eurooppa-neuvosto korostaa terveen julkisen talouden turvaamisen tärkeyttä keinona vahvistaa niitä edellytyksiä, jotka johtavat hintavakauteen ja vahvaan kestäväan kasvuun, joka luo työpaikkoja. On myös tarpeellista varmistaa, että kansallinen finanssipolitiikka tukee vakauteen tähtäävää rahapolitiikkaa. Sitoutuminen tavoitteeseen julkisyhteisöjen terveestä rahoitusasemasta, joka on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen, antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden reagoida normaaleihin suhdannevaihteluihin ja pitää julkisen talouden alijäämä 3 prosentin viitearvon rajoissa suhteessa bruttokansantuotteeseen.
- II Kokoontuessaan Dublinissa joulukuussa 1996 Eurooppa-neuvosto pyysi, että valmistellaan vakaus- ja kasvusopimus perussopimuksen periaatteiden ja menettelyjen mukaisesti. Tämä vakaus- ja kasvusopimus ei millään tavalla muuta talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen osallistumisen edellytyksiä joko ensimmäisessä ryhmässä tai myöhemmin. Jäsenvaltiot ovat vastuussa kansallisesta finanssipolitiikastaan perussopimuksen määräysten mukaisesti. Ne toteuttavat tarpeelliset toimet velvollisuuksiensa täyttämiseksi kyseisten määräysten mukaisesti.

⁽¹⁾ Pöytäkirjassa N:o 11 olevan 5 artiklan mukaan tämä velvoite ei koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa, paitsi siinä tapauksessa, että se siirtyy kolmanteen vaiheeseen. Perustamissopimuksen 109 e artiklan 4 kohdan mukainen velvoite pyrkii välttämään liiallisia alijäämiä koskee edelleen Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

- III Vakaus- ja kasvusopimus, jolla on torjuva ja ehkäisevä vaikutus, muodostuu tästä päätöslauselmasta ja kahdesta neuvoston asetuksesta, joista toinen koskee julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamista ja toinen liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamista ja selventämistä.
- IV Eurooppa-neuvosto kehottaa juhlallisesti kaikkia osapuolia eli jäsenvaltioita, neuvostoa ja komissiota panemaan täytäntöön perustamissopimuksen sekä kasvu- ja vakaussopimuksen määräykset täsmällisesti ja ajallaan. Tämä päätöslauselma toimii kasvu- ja vakautussopimusta toteuttaville osapuolille selkeänä poliittisena ohjeena. Tämän vuoksi Eurooppa-neuvosto on sopinut seuraavista yleislinjoista:

Jäsenvaltiot

1. Jäsenvaltiot sitoutuvat noudattamaan vakaus- tai lähentymisohjelmissaan keskipitkän aikavälin tavoitetta lähes tasapainoisesta tai ylijäämäisestä julkisesta taloudesta sekä sitoutuvat toteuttamaan lähentymisohjelmiensa tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeellisiksi katsomiaan toimia julkisen taloutensa oikaisemiseksi, aina kun niillä on tiedot kyseisiä tavoitteita koskevista toteutuneista tai odotettavissa olevista poikkeamista.
2. Jäsenvaltioita kehoitetaan omasta aloitteestaan julkistamaan neuvoston niille 103 artiklan 4 kohdan mukaisesti antamat suositukset.
3. Jäsenvaltiot sitoutuvat vakaus- tai lähentymisohjelmiensa tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliseksi katsomiinsa toimiin julkisen taloutensa oikaisemiseksi heti saatuaan neuvostolta ennakkovaroituksen 103 artiklan 4 kohdan mukaisesti annetun neuvoston suosituksen muodossa.
4. Jäsenvaltioiden on viipymättä toteutettava tarpeellisiksi katsomansa toimet julkisen talouden rahoitusasemaa parantavat sopeutustoimet saatuaan tiedon, että on olemassa liiallisen alijäämän vaara.
5. Jäsenvaltioiden on oikaistava syntyneet liialliset alijäämät niin nopeasti kuin mahdollista. Kyseinen oikaisu olisi muutoin kuin poikkeuksellisissa olosuhteissa saatava päätökseen viimeistään liiallisen alijäämän toteamista seuraavana vuonna.
6. Jäsenvaltioita kehoitetaan julkaisemaan omasta aloitteestaan 104 c artiklan 7 kohdan mukaisesti annetut suositukset.
7. Jäsenvaltiot sitoutuvat olemaan turvautumatta liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn nopeuttamisesta ja selventämisestä annetun neuvoston asetuksen 2 artiklan 3 kohtaan paitsi silloin, kun ovat vakavassa taantumassa. Taloudellisen taantuman vakavuutta arvioitaessa jäsenvaltiot pitävät pääsääntöisesti viitearvona reaalian bruttokansantuotteen vähintään 0,75 prosentin suuruista vuotuista laskua.

Komissio

1. Komissio käyttää perustamissopimuksen mukaista aloiteoikeuttaan vakaus- ja kasvusopimuksen tiukkaa, oikein ajoitettua ja tehokasta toteuttamista edistävällä tavalla.
2. Komissio esittää viipymättä tarvittavat kertomukset, lausunnot ja suositukset 103 artiklan ja 104 c artiklan mukaisten neuvoston päätösten tekemiseksi. Näin edistetään ennakkovaroitussjärjestelmän tehokasta toimintaa ja liiallista alijäämää koskevan menettelyn tiukkaa soveltamista ja nopeata täytäntöönpanoa.
3. Komissio sitoutuu laatimaan 104 c artiklan 3 kohdan mukaisesti kertomuksen, jos on olemassa liiallisen alijäämän vaara tai jos ennakoitu tai todellinen julkisen talouden alijäämä ylittää 3 prosentin viitearvon suhteessa bruttokansantuotteeseen, jolloin 104 c artiklan 3 kohdan mukainen menettely käynnistyy.
4. Komissio sitoutuu esittämään neuvostolle kirjallisena perustelut kantaansa siinä tapauksessa, jos komissio katsoo, että yli 3 prosentin alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen ei ole liiallinen, ja jos kyseinen kanta poikkeaa talous- ja rahoituskomitean lausunnosta.
5. Komissio sitoutuu 109 d artiklan mukaisesti esitetystä neuvoston pyynnöstä pääsääntöisesti antamaan suosituksen neuvoston päätökseksi siitä, onko olemassa 104 c artiklan 6 kohdan mukainen liiallinen alijäämä.

Neuvosto

1. Neuvosto sitoutuu kaikkien toimivaltaansa kuuluvien vakaus- ja kasvusopimuksen muodostavien osatekijöiden tiukkaan ja oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon; se tekee 103 ja 104 c artiklassa määrätyt päätökset niin nopeasti kuin on käytännössä mahdollista.
2. Neuvostoa kehoitetaan pitämään liiallista alijäämää koskevan menettelyn soveltamisesta annettuja määräaikoja takarajoina; erityisesti toimiessaan 104 c artiklan 7 kohdan mukaisesti neuvosto suosittelee liiallisten alijäämien oikaisemista mahdollisimman pian ja viimeistään niiden toteamista seuraavana vuonna, ellei ole olemassa erityisiä olosuhteita,
3. Neuvostoa kehoitetaan aina määräämään seuraamukset, jos osallistuva jäsenvaltio ei toteuta tarpeellisia toimia liiallisen alijäämätilanteen oikaisemiseksi neuvoston suosituksen mukaisesti.
4. Neuvoston on aina, päättäessään osallistuvaa jäsenvaltiota koskevista seuraamuksista 104 c artiklan 11 kohdan mukaisesti, vaadittava kyseistä jäsenvaltiota tekemään yhteisölle koroton talletus.
5. Neuvoston on aina muunnettava talletus sakoksi kahden vuoden kuluttua sen päätöksen tekemisestä, jolla 104 c artiklan 11 kohdan mukaiset seuraamukset määrättiin, paitsi jos liiallinen alijäämä on neuvoston käsityksen mukaan oikaistu,
6. Neuvostoa kehoitetaan aina ilmoittamaan kirjallisesti syyt, jotka ovat johtaneet päätökseen olla toimimatta liiallista alijäämätilannetta tai julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvontaa koskevien menettelyjen jossakin vaiheessa komission suosituksesta huolimatta ja tällaisessa tapauksessa julkistamaan kunkin jäsenvaltion antamat äänet.

**EUROOPPA-NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA
KASVUSTA JA TYÖLLISYYDESTÄ**

Amsterdamsissa 16. kesäkuuta 1997 kokoontunut Eurooppa-neuvosto, joka

PALAUTTAA MIELIIN Essenin Eurooppa-neuvoston päätelmät, komission aloitteen "Toiminta työllisyyden parantamiseksi Euroopassa - luottamussopimus" sekä Dublinin julistuksen työllisyyspolitiikasta,

on hyväksynyt seuraavat yleislinjat:

JOHDANTO

1. On ehdottoman tärkeää tehostaa toimia työllisyyden säilyttämiseksi yhtenä unionin keskeisistä politiikoista. EMU sekä vakaus- ja kasvusopimus tehostavat sisämarkkinoiden toimintaa ja kehittävät makrotaloudellista ympäristöä, joka ei edistä inflaatiota ja jossa on alhainen korkotaso, vahvistaen näin edellytyksiä taloudelliselle kasvulle ja työllisyydelle. Meidän on lisäksi lujitettava onnistuneen ja kestävä talous- ja rahaliiton, moitteettomasti toimivien sisämarkkinoiden sekä työllisyyden välisiä yhteyksiä. Siksi tavoitteena olisi ensisijaisesti oltava ammattitaitoisen, koulutetun ja mukautumiskykyisen työvoiman kehittäminen ja työmarkkinoiden herkistäminen talouselämän muutoksille. Rakenneuudistusten on oltava laaja-alaisia eikä rajattuja tai satunnaisia. Vain näin voidaan vaikuttaa johdonmukaisesti siihen monitahoiseen kannustinjärjestelmään, joka liittyy työpaikkojen luomiseen ja työn vastaanottamiseen.

Talous- ja sosiaalipolitiikat tukevat toisiaan. Sosiaalisen suojelun järjestelmiä olisi nykyaikaistettava, niin että niiden toimintaa tehostamalla voidaan edistää kilpailukykyä, työllisyyttä ja kasvua ja siten luoda kestävä perusta sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle.

Tämä lähestymistapa yhdessä vakauteen perustuvien politiikkojen kanssa luo pohjan taloudelle, joka rakentuu yhteiskuntaan kuulumisen, solidaarisuuden, oikeudenmukaisuuden ja kestävästä ympäristön periaatteille ja joka toimii kaikkien kansalaistensa hyväksi. Taloudellinen tehokkuus ja yhteiskuntaan kuulumisen ovat toisiaan täydentäviä osatekijöitä siinä yhtenäisemmässä eurooppalaisessa yhteiskunnassa, johon me kaikki pyrimme.

Ottaen huomioon nämä periaatteet Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia sosiaali- ja talousalan toimijoita, kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset sekä työmarkkinaosapuolet mukaan lukien, kantamaan täyden vastuun omilla toiminta-alueillaan.

TALOUSPILARIN KEHITTÄMINEN

2. Perustamissopimuksessa ja erityisesti sen 102 a ja 103 artiklassa määrätään perustamissopimuksen 3 a artiklassa tarkoitettua jäsenvaltioiden talouspolitiikan tiiviistä yhteensovittamisesta. Vaikka päävastuu työttömyyden torjunnassa on edelleen jäsenvaltioilla, yhteensovittamista olisi edelleen tehostettava ja laajennettava sen sisältöä keskittymällä erityisesti työllisyyspolitiikkaan. Tämän saavuttamiseksi tarvitaan useita eri toimenpiteitä.
3. Parannetaan ja kehitetään talouspolitiikan ohjeellisia yleislinjoja siten, että niistä muodostuu jäsenvaltioiden taloudellisen suorituskyvyn jatkuvan lähentymisen varmistava tehokas väline. Osana tervettä ja kestävästä makrotalouspolitiikkaa sekä EU:n ja kunkin jäsenvaltion taloudellista tilannetta koskevan arvioinnin perusteella kiinnitetään enemmän huomiota Euroopan kilpailukykyyn parantamiseen kasvun ja työllisyyden lisäämisen edellytyksenä siten, että yhdeksi tavoitteeksi voidaan asettaa Euroopan kansalaisten ulottuvilla olevien työpaikkojen lisääminen. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota työ- ja hyödykemarkkinoiden tehokkuuteen, teknologiseen innovaatioon sekä pienten ja keskisuurten yritysten valmiuksiin luoda työpaikkoja. Huomiota olisi kaikilta osin kiinnitettävä myös ammatillisiin ja muihin koulutusjärjestelmiin elinikäinen oppiminen mukaan lukien, työhön kannustaviin verotus- ja sosiaalietuusjärjestelmiin sekä välillisten työvoimakustannusten alentamiseen työllistettävyyden lisäämiseksi.

4. Verotuksen ja sosiaalisen suojelun järjestelmistä olisi tehtävä työllisyyden kannalta kannustavampia ja siten parannettava työmarkkinoiden toimintaa. Eurooppa-neuvosto korostaa, että jäsenvaltioiden olisi luotava sellainen verotuksellinen ympäristö, joka kannustaa yrittäjyyteen ja työpaikkojen luomiseen. Nämä ja muut työllisyyspolitiikat tulevat olemaan olennainen osa ohjeellisista yleislinjoista, joissa otetaan huomioon jäsenvaltioiden kansallinen työllisyyspolitiikka ja niistä saatujen kokemusten perusteella hyväksi osoittautuneet käytännöt.
5. Neuvostoa kehoitetaan ottamaan huomioon Essenin menettelyssä esitetyt monivuotiset työllisyysohjelmat muotoillessaan ohjeellisia yleislinjoja niiden työllisyysnäkökulman vahvistamiseksi. Neuvosto voi antaa tarpeelliset suositukset jäsenvaltioille perustamissopimuksen 103 artiklan 4 kohdan mukaisesti.
6. Tämä jäsenvaltioiden talouspolitiikan tehokkaampi yhteensovittaminen täydentää menettelyä, joka esitetään perustamissopimuksen uudessa työllisyyttä koskevassa osastossa; siinä määrätään työllisyyskomiteasta, jonka kuuluu toimia kiinteässä yhteistyössä talouspoliittisen komitean kanssa. Neuvoston olisi pyrittävä siihen, että nämä määräykset tulisivat voimaan välittömästi. Eurooppa-neuvostolla on molemmissa menettelyissä kokoava ja ohjaava tehtävänsä perustamissopimuksen mukaisesti.
7. Euroopan unionin olisi täydennettävä kansallisia toimenpiteitä tarkastelemalla järjestelmällisesti kaikkia nykyisiä, asiaa koskevia yhteisön politiikkoja, myös Euroopan laajuisia verkkoja sekä tutkimus- ja kehittämisohjelmia sen varmistamiseksi, että niiden tavoitteena on työpaikkojen luominen ja taloudellinen kasvu, rahoitusnäkömät ja toimielinten välinen sopimus huomioonottaen.
8. Eurooppa-neuvosto on antanut hyväksyntänsä konkreettisille toimille, joilla edistetään mahdollisimman tehokkaasti sisämarkkinoiden lopullista toteutumista; näillä toimilla on tarkoitus tehdä säännöistä tehokkaampia, poistaa tärkeimmät jäljellä olevat markkinoiden vääristymät, välttää haitallista verokilpailua, poistaa markkinoiden yhdentymisen alakohtaiset esteet ja toteuttaa kaikkien kansalaisten kannalta hyödylliset sisämarkkinat.

9. Ottaen huomioon, että Euroopan investointipankin tehtävä on perustamissopimuksen 198 e artiklan mukaan myötävaikuttaa pääomamarkkinoita ja omia varojaan käyttämällä yhteismarkkinoiden tasapainoiseen ja vakaaseen kehitykseen yhteisön edun mukaisesti, Eurooppa-neuvosto tunnustaa Euroopan investointipankin ja Euroopan investointirahaston tärkeän tehtävän työpaikkojen luomisessa investointimahdollisuuksien avulla Euroopassa. EIP:a kehoitetaan tehostamaan tähän liittyvää toimintaansa, hyvän pankkitoiminnan periaatteiden ja käytäntöjen mukaisia investointihankkeita edistäen, ja erityisesti
- tarkastelemaan mahdollisuutta perustaa väline, jolla yhteistyössä Euroopan investointirahaston kanssa rahoitetaan pienten ja keskisuurten yritysten korkean teknologian hankkeita mahdollisesti hyödyntäen riskipääomaa, jossa on mukana myös yksityinen pankkiala,
 - tarkastelemaan mahdollisuuksiaan toimia koulutuksen, terveyden, kaupunkiympäristön ja ympäristönsuojelun aloilla,
 - tehostamaan toimintaansa laajojen infrastruktuuriverkkojen alalla tutkimalla mahdollisuutta myöntää hyvin pitkäaikaisia lainoja lähinnä Essenissä hyväksytyjä laajoja ensisijaisia hankkeita varten.
10. Komissiota kehoitetaan antamaan asianmukaisia ehdotuksia sen varmistamiseksi, että Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen voimassaolon päätyttyä vuonna 2002 jäljellä olevista varoista saatavat tulot käytetään tutkimusrahastoon hiili- ja terästeollisuuteen liittyviä aloja varten.
11. Tätä kokonaisstrategiaa noudattamalla jäsenvaltioiden ponnistelut työllisyyden ja yhteiskuntaan kuulumisen edistämiseksi sekä työttömyyden torjumiseksi tehostuvat merkittävästi. Samalla voidaan yhdistää edellytysten luominen työpaikkojen syntymiselle, työntekijöiden suojelu ja työpaikkojen turvaaminen työmarkkinoiden toiminnan välttämättömään parantamiseen. Tämä edistää osaltaan myös EMUn moitteetonta toimintaa.

JATKUVA SITOUTUMINEN

12. Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia osapuolia eli jäsenvaltioita, neuvostoa ja komissiota toteuttamaan näitä toimenpiteitä tarmokkaasti ja määrätietoisesti.
Mahdollisuuksien, jotka uuteen perussopimukseen sisällytetty sosiaalipolitiikkaa koskeva luku työmarkkinaosapuolille tarjoaa, olisi tuettava neuvoston työtä työllisyyden alalla. Eurooppa-neuvosto suosittelee yhteiskunnallista vuoropuhelua ja työmarkkinaosapuolten kuulemista koskevan voimassa olevan yhteisön oikeuden täysimääräistä käyttöä, tarvittaessa myös rakenneuudistusvaiheessa ja ottaen huomioon kansalliset käytännöt.
 13. Näiden politiikkojen muodostama kokonaisuus antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden hyödyntää Euroopan rakentamisen vahvoja puolia niiden sovittaessa tehokkaasti yhteen talouspolitiikkansa neuvostossa uusien työpaikkojen luomiseksi sekä talous- ja rahaliiton onnistuneen ja kestävän kolmannen vaiheen mahdollistamiseksi. Eurooppa-neuvosto pyytää työmarkkinaosapuolia ottamaan täyden vastuun omalla toiminta-alueellaan.
-

EUROOPPA-NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA

**valuuttakurssimekanismin perustamisesta talous- ja rahaliiton
kolmannessa vaiheessa**

**Amsterdam
16. kesäkuuta 1997**

Firenzen ja Dublinin kokouksissa saavutetun yhteisymmärryksen perusteella Eurooppa-neuvosto on tänään sopinut seuraavaa:

PERUSTETAAN VALUUTTAKURSSIMEKANISMI TALOUS- JA RAHALIITON KOLMANNEN VAIHEEN ALKAESSA 1 PÄIVÄNÄ TAMMIKUUTA 1999.

Talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkaessa Euroopan valuuttajärjestelmä korvataan tämän päätöslauselman mukaisella valuuttakurssimekanismilla. Toimintamenettelyistä sovitaan Euroopan keskuspankin ja euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien välisellä sopimuksella.

Valuuttakurssimekanismissa euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuutat ja euro kytketään yhteen. Euro on uuden mekanismin keskeinen tekijä. Mekanismi toimii Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti talous- ja rahaliiton perustana olevien vakauteen tähtäävien politiikkojen asettamissa tiukoissa rajoissa.

1. PERIAATTEET JA TAVOITTEET

1.1. Talouden perustekijöiden pysyvä lähentyminen on kestävän valuuttakurssivakauden edellytys. Kaikkien jäsenvaltioiden on siksi talous- ja rahaliiton kolmannessa vaiheessa noudatettava kurinalaista ja vastuullista hintavakauteen tähtäävää rahapolitiikkaa. Vähintään yhtä tärkeää kestävän valuuttakurssivakauden kannalta on, että kaikki jäsenvaltiot harjoittavat tervettä finanssi- ja rakennepolitiikkaa.

1.2. Toimivat yhteismarkkinat, investointien lisääminen, kasvu ja työllisyys edellyttävät vakaata taloudellista toimintaympäristöä, jonka luominen on sen takia kaikkien jäsenvaltioiden edun mukaista.

Yhteismarkkinoiden toimivuutta ei saa vaarantaa reaalisten valuuttakurssien vääristymillä tai euron ja muiden EU-valuuttojen välisten nimellisten valuuttakurssien liiallisilla vaihteluilla, mikä häiritsisi jäsenvaltioiden välisiä kauppavirtoja. Tämän lisäksi jokaisen jäsenvaltion on perustamissopimuksen 109 m artiklan mukaisesti pidettävä valuuttakurssipolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana. Neuvosto valvoo Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 103 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden talouspolitiikkaa pyrkimällä muun muassa estämään mainittujen vääristymien tai vaihteluiden syntymisen.

1.3. Valuuttakurssimekanismi myötävaikuttaa siihen, että mekanismiin osallistuvat euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot suuntaavat politiikkansa kohti vakautta; se edistää lähentymiskehitystä ja tukee näin niiden pyrkimyksiä ottaa euro käyttöön. Se tarjoaa myös viitekehyksen kyseisten jäsenvaltioiden terveelle talouspolitiikalle yleensä ja erityisesti niiden rahapolitiikalle. Samalla mekanismi osaltaan suojaa niitä ja euron käyttöönottavia jäsenvaltiota tarpeettomilta paineilta valuuttamarkkinoilla. Tällaisissa tapauksissa mekanismi voi auttaa mekanismiin osallistuvia euroalueen ulkopuolisia jäsenvaltioita silloin, kun niiden valuuttoihin kohdistuu paineita, yhdistämään tarkoituksenmukaiset valuuttapoliittiset vastatoimenpiteet, mukaan lukien korkotoimenpiteet, koordinoituun interventioon.

1.4. Lisäksi sillä voidaan osaltaan varmistaa, että niitä jäsenvaltioita, jotka pyrkivät ottamaan euron käyttöön 1. tammikuuta 1999 jälkeen, kohdellaan lähentymiskriteereiden täyttämisen suhteen samoin kuin niitä jäsenvaltioita, jotka ovat ottaneet sen käyttöön alusta alkaen.

1.5. Valuuttakurssimekanismin toiminta ei vaikuta Euroopan keskuspankin ja kansallisten keskuspankkien päätavoitteeseen, joka on hintavakauden säilyttäminen. On varmistettava, että keskuskurssien korjaukset tehdään oikea-aikaisesti merkittävien vääristymien välttämiseksi.

1.6. Osallistuminen valuuttakurssimekanismiin on euroalueen ulkopuolisille jäsenvaltioille vapaaehtoista. Kuitenkin niiden jäsenvaltioiden, joita koskee poikkeus, voidaan olettaa liittyvän mekanismiin. Jäsenvaltio, joka ei osallistu valuuttakurssimekanismiin alusta alkaen, voi liittyä siihen myöhemmässä vaiheessa.

1.7. Valuuttakurssimekanismi perustuu keskuskursseihin, jotka määritetään suhteessa euroon. Standardivaihteluväli on suhteellisen laaja. Vakauteen tähtäävien talous- ja rahapolitiikkojen toteuttamisen kautta keskuskurssit ovat yksi mekanismiin osallistuvien euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden politiikan keskeisiä osa-alueita.

1.8. Lisäksi sallitaan riittävä määrä joustavuutta erityisesti, jotta voitaisiin ottaa huomioon taloudellisen lähentymisen eri asteet, vauhti ja strategiat valuuttakurssimekanismiin liittyvissä euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa. Valuuttakurssipoliittista yhteistyötä voidaan edelleen tehostaa esimerkiksi sallimalla valuuttakurssien tiiviimpi kytkeminen euron ja valuuttakurssimekanismiin osallistuvien muiden valuuttojen välillä sen mukaan kuin se on tarpeellista lähentymiskehityksen kannalta. Tällaiset tiiviimmät valuuttakurssisuhteet, varsinkin jos ne samalla merkitsevät kapeampia vaihteluvälejä, eivät rajoita Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 j artiklan mukaisten valuuttakurssien arviointiperusteiden tulkintaa.

2. TÄRKEIMMÄT OMINAISUUDET

2.1. Jokaisen euroalueen ulkopuolisen valuuttakurssimekanismiin osallistuvan jäsenvaltion valuutalle määritellään keskuskurssi suhteessa euroon. Keskuskurssien molemmin puolin on 15 prosentin standardivaihteluväli molempiin suuntiin. Interventiot standardivaihteluvälin rajoilla ovat periaatteessa automaattisesti ja rajoittamattomasti käytössä ja saatavissa on erittäin lyhytaikaista rahoitusta. Kuitenkin EKP ja muiden osallistujavaltioiden keskuspankit voivat keskeyttää intervention, jos se on ristiriidassa niiden päätavoitteen kanssa. Päätöstä tehdessään ne ottavat huomioon kaikki asiaankuuluvat tekijät, erityisesti hintavakauden ja valuuttakurssimekanismin toiminnan uskottavuuden säilyttämisen.

2.2. Kuten valuuttakurssimekanismin toimintamenettelyjen perustamista koskevasta, Euroopan keskuspankin ja kansallisten keskuspankkien välillä tehtävästä sopimuksesta selvästi käy ilmi, korkojen joustava käyttö on yksi mekanismin tärkeistä ominaisuuksista, mikä mahdollistaa koordinoitua interventioita vaihteluvälien sisällä.

2.3. Keskuskurssia ja standardivaihteluväliä koskevat päätökset tehdään yhteisellä sopimuksella euroalueen jäsenvaltioiden ministereiden, Euroopan keskuspankin ja niiden euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden ministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kanssa, jotka osallistuvat uuteen mekanismiin, noudattaen yhteistä menettelyä, johon Euroopan komissio osallistuu, sen jälkeen kun talous- ja rahoituskomitea on kuultu. Niiden jäsenvaltioiden ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat, jotka eivät osallistu valuuttakurssimekanismiin, ovat mukana, mutta eivät saa äänestää menettelyssä. Kaikilla sopimuspuolilla mukaan lukien EKP on oikeus aloittaa luottamuksellinen menettely keskuskurssien uudelleenarvioimiseksi.

2.4. Tapauskohtaisesti voidaan päättää standardivaihteluvälejä kapeammista, periaatteessa automaattisilla interventioilla ja rahoituksella tuetuista virallisista vaihteluväleistä sellaisen euroalueen ulkopuolisen jäsenvaltion pyynnöstä, jota asia koskee. Päätöksen vaihteluvälin kaventamisesta tekevät euroalueen jäsenvaltioiden ministerit, EKP ja kyseisen euroalueen ulkopuolisen jäsenvaltion ministeri ja keskuspankin pääjohtaja noudattaen yhteistä menettelyä, johon Euroopan komissio osallistuu, sen jälkeen kun talous- ja rahoituskomitea on kuultu. Muiden jäsenvaltioiden ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat osallistuvat menettelyyn, mutta heillä ei ole oikeutta äänestää.

2.5. Standardivaihteluväleillä ja kapeammilla vaihteluväleillä ei rajoiteta (EY:n) perustamissopimuksen 109 j artiklan 1 kohdan kolmannen luetelmakohdan tulkintaa.

2.6. Erittäin lyhyen ajan rahoitusjärjestelmää koskevat yksityiskohdat määritellään EKP:n ja kansallisten keskuspankkien välisellä sopimuksella pääasiassa nykyisten järjestelyjen pohjalta. Euroopan rahapoliittinen instituutti (EMI) on tehnyt ehdotuksen sopimukseksi, johon sisältyvät tässä päätöslauselmassa edellytetyt toimintamenettelyt. EMI antaa sen EKP:n ja euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden keskuspankkien hyväksyttäväksi päivänä, jona Euroopan keskuspankki perustetaan.

LIITE III

Euroopan unionin vetoamus Lähi-Idän rauhan puolesta

Euroopan unionin valtioiden ja hallitusten päämiehet vetoavat Lähi-Idän kansoihin ja hallituksiin, jotta ne elvyttäisivät keskinäisen luottamuksen hengen, joka Madridissa vuonna 1991 ja Oslossa vuonna 1993 herätti toiveen oikeudenmukaisesta, kestävästä ja kattavasta rauhasta. Yhteinen tulevaisuus yhdistää Euroopan ja Lähi-Idän kansat, mikä vahvistettiin Barcelonan Euro—Välimeri-konferenssissa vuonna 1995. Tietoisina yhteisestä historiastamme kehotamme Lähi-Idän kansoja liittymään Euroopan kansoihin rakentamaan yhteisille periaatteille perustuvaa sopusointuista tulevaisuutta. Lähi-Idän rauha on mahdollinen, välttämätön ja kiireellinen. Tilanteen juuttuminen Palestiinan, Syyrian ja Libanonin rintamilla on jatkuva uhka kaikkien turvallisuudelle.

Rauhan perustat tunnetaan laajalti: alueen kaikkien valtioiden ja kansojen oikeus elää rauhassa turvallisten ja tunnustettujen rajojen sisällä; kunnioittaa Palestiinan kansan oikeutettua pyrkimystä päättää omasta tulevaisuudestaan; maata rauhan vastineeksi -periaate; voimakeinoin tehtyjä alueliitoksia ei voida hyväksyä; ihmisoikeuksien kunnioittaminen; kaikenlaisesta terrorismista luopuminen; hyvät naapuruussuhteet; voimassa olevien sopimusten noudattaminen ja kielteisesti vaikuttavista yksipuolisista aloitteista luopuminen. Tässä yhteydessä unioni muistuttaa vastustavansa siirtokuntien asuttamista ja kytkentää turvallisuusalan yhteistyöhön.

Neljä vuotta sitten Israelin ja Palestiinan kansat antoivat keskinäisen tunnustuksen Oslossa, mikä avasi tien niiden rauhanomaiseen rinnakkaiseloon jaetulla maalla. On aika ryhtyä konkreettisiin toimiin kestävän rauhan aikaansaamiseksi. Vetoamme israelilais- ja palestiinalaisjohtajiin, jotta ne jatkaisivat neuvotteluja väliaikaisten ja Hebronin sopimusten täytäntöönpanon edistämiseksi ja aloittaisivat pysyvää asemaa koskevat neuvottelut uudelleen. On elintärkeää pidättäytyä yksipuolisista toimista, jotka voivat vaikuttaa pysyvään asemaan liittyviin kysymyksiin, ja aloittaa uudestaan täysimääräinen turvallisuusalan yhteistyö terrorismin torjumiseksi ja jatkaa sitä.

Vetoamme Israelin kansaan, jotta se tunnustaisi palestiinalaisten itsemääräämisoikeuden, sulkematta pois valtion vaihtoehtoa. Elinkelpoisen ja rauhallisen suvereenin palestiinalaisyhteisön luominen on paras tae Israelin turvallisuudelle. Samalla vetoamme Palestiinan kansaan, jotta se vahvistaisi uudelleen sitoumuksensa Israelin perusteltuun oikeuteen elää turvallisten, tunnustettujen rajojen sisällä.

Euroopan unioni korostaa sitoumustaan ihmisoikeuksien, demokratian ja siviiliyhteiskunnan edistämisen puolesta Arabimaita ja Israelia koskevan kysymyksen osalta. Unioni tuomitsee kaikki näihin oikeuksiin kohdistuvat loukkaukset, oli kyse turvallisuudesta vastaavien viranomaisten väärinkäytöksistä, kidutuksista, puhevapauden ja tiedotusvälineiden toimintavapauden riistämisestä, maan pakkolunastuksesta, kuoleman aiheuttamisesta muuten kuin oikeuteen perustuen, oleskeluoikeuden epäämisestä tai väkivaltaan yllyttämisestä.

Euroopan unioni jatkaa Lähi-Idän rauhanprosessin erikoislähettiläänsä välityksellä, diplomaattisten suhteidensa ja kaupallisten yhteyksiensä kautta sekä lukuisiin osapuoliin ylläpitämiensä ystävyyteen ja luottamukseen perustuvien suhteidensa avulla yhteistyötä Yhdysvaltojen, Venäjän ja asiaankuuluvien alueellisten osapuolien kanssa sen varmistamiseksi, että rauhanrakentajien työ saatetaan päätökseen. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa jatkamaan pyrkimyksiä rauhanprosessin edistämiseksi yhdessä erikoislähettiläänsä kanssa. Eurooppa-neuvosto vetoaa kaikkiin rauhanprosessin osapuoliin, jotta ne uudistaisivat pyrkimyksensä tämän päämäärän saavuttamiseksi, erityisesti tukemalla presidentti Mubarakin äskettäin käynnistämää aloitetta.

LIITE IV

Eurooppa-neuvoston julistus ihmisten kloonauksen kieltämisestä

Eurooppa-neuvosto toteaa, että uusien teknologioiden kehitys geeniteknologian alalla aiheuttaa vakavia eettisiä ongelmia. Viimeisimmistä edistysaskelista kloonaus aiheuttaa aivan erityisiä ja huomattavan suuria riskejä.

Samalla kun Eurooppa-neuvosto muistuttaa tällä olennaisen tärkeällä alalla tehtävän tutkimuksen suuresta merkityksestä erityisesti kansanterveyden parantamiseksi sekä halustaan jatkaa Euroopan yhteisön tällä alalla toteuttamia tukitoimia, se aikoo myös osoittaa entistä suurempaa valppautta niiden riskien varalta, joita asiassa saattaa ilmetä eettiseltä kannalta.

Ottaen erityisesti huomioon, että ihmiselämän suojeleminen ja loukkaamattomuus ovat olennaisia periaatteita, joista ei voida poiketa, Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja komissiota tarkastelemaan mahdollisuuksia estää ihmisten kloonaus määriteltäessä yhteisön politiikkoja, erityisesti tutkimuksen sekä teollis- ja tekijänoikeuksien alalla, ja nykyisten ohjelmien täytäntöönpanossa. Eurooppa-neuvosto kehottaa niitä käyttämään hyväkseen etiikan ja bioteknologian neuvonantajaryhmän asiantuntemusta; tämä ryhmä ilmoitti 29. toukokuuta 1997 antamassaan lausunnossa, että ihmisten kloonaus olisi yksiselitteisesti tuomittava koko Euroopan tasolla.

Eurooppa-neuvosto korostaa myös jäsenvaltioiden tahtoa toteuttaa niitä koskevissa asioissa kaikki tarvittavat toimenpiteet ihmisten kloonauksen kieltämiseksi.

Asiaa käsitellään lisäksi useammilla foorumeilla, erityisesti UNESCOssa ja Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeustoimikunnassa. Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen tiede- ja teknologiatoimikunta on myös ilmaissut kiinnostuksensa tätä kysymystä kohtaan. Eurooppa-neuvosto kehottaa sen vuoksi Euroopan unionia ja jäsenvaltioita osallistumaan tarmokkaasti näihin keskusteluihin kutakin niiden omien toimivaltuuksien puitteissa.